

**ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΑΓΡΟΤΙΚΗΣ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ
ΚΑΙ ΤΡΟΦΙΜΩΝ
ΕΘΝΙΚΗ ΕΠΙΤΡΟΠΗ ΓΙΑ ΤΗΝ ΕΥΖΩΙΑ
ΤΩΝ ΖΩΩΝ ΠΟΥ ΧΡΗΣΙΜΟΠΟΙΟΥΝΤΑΙ
ΓΙΑ ΕΠΙΣΤΗΜΟΝΙΚΟΥΣ ΣΚΟΠΟΥΣ**

Αθήνα, 8-3-2021

Αριθμός Πρωτοκόλλου 612/66951

10^η ΣΥΣΤΑΣΗ ΤΗΣ ΕΘΝΙΚΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ

**για την Ευζωία των Ζώων που Χρησιμοποιούνται για Επιστημονικούς Σκοπούς
της 5^{ης} Μαρτίου 2021**

**Σχετικά με την αντικατάσταση των ζώων που χρησιμοποιούνται
για την παραγωγή αντισωμάτων**

Η Εθνική Επιτροπή για την Ευζωία των Ζώων που Χρησιμοποιούνται για Επιστημονικούς Σκοπούς, στο πλαίσιο των αρμοδιοτήτων της σχετικά με τη διασφάλιση της υγείας και ευζωίας των εν λόγω ζώων και έχοντας υπόψη την πρόσφατα δημοσιευμένη έκθεση του Ευρωπαϊκού Εργαστηρίου Αναφοράς για την πιστοποίηση των εναλλακτικών μεθόδων πειραματισμού (European Reference Laboratory – European Centre for the Validation of Alternative Methods- EURL-ECVAM) με τίτλο «Σύσταση για την παραγωγή αντισωμάτων χωρίς τη χρήση ζώων», συστήνει τα ακόλουθα:

1. Πριν από την έναρξη οποιασδήποτε πειραματικής διαδικασίας που σκοπό έχει την παραγωγή αντισωμάτων, οι ερευνητές οφείλουν να διερευνούν συστηματικά τη δυνατότητα παραγωγής τους χωρίς τη χρήση ζώων.
2. Σε όσες από τις περιπτώσεις η αντικατάσταση αυτή είναι αδύνατη, οι ερευνητές θα πρέπει να τεκμηριώνουν διεξοδικά κατά τη διαδικασία αδειοδότησης των συγκεκριμένων πρωτοκόλλων, τόσο την αναγκαιότητα της χρήσης ζώων, όσο και τους λόγους για τους οποίους δεν είναι δυνατή η χρήση κάποιας εναλλακτικής μεθόδου.
3. Οι Επιτροπές Αξιολόγησης Πρωτοκόλλων οφείλουν να εξετάζουν την παρεχόμενη τεκμηρίωση. Σε όσες περιπτώσεις τα μέλη των Επιτροπών δεν διαθέτουν τις απαιτούμενες επιστημονικές γνώσεις προκειμένου να κρίνουν την παρεχόμενη τεκμηρίωση, τότε θα πρέπει να ζητείται η γνώμη άλλων έμπειρων επιστημόνων.
4. Ανάλογη τεκμηρίωση, εκφρασμένη με απλά και κατανοητά λόγια, θα πρέπει να παρέχεται από τους ερευνητές και στη Μη Τεχνική Περίληψη, η οποία υποβάλλεται μαζί

με την Αίτηση αδειοδότησης του πρωτοκόλλου, και η οποία Μη Τεχνική Περίληψη αναρτάται σε δικτυακό τόπο της Ευρωπαϊκής Επιτροπής.

5. Εν γένει, για το σχεδιασμό ερευνητικού πρωτοκόλλου που περιλαμβάνει τη χρήση ζώων για την παραγωγή αντισωμάτων, συνιστάται στους ερευνητές να λαμβάνουν σοβαρά υπόψη τους τις δυνατότητες χρήσης εναλλακτικών μεθόδων, με σκοπό τη μείωση ή αντικατάσταση των ζώων, καθώς και τη λήψη κάθε δυνατού μέτρου για τη μείωση της ταλαιπωρίας των ζώων. Ειδικότερα, συστήνεται να επισκέπτονται την ιστοσελίδα του Ευρωπαϊκού Κέντρου Πιστοποίησης Εναλλακτικών Μεθόδων (ECVAM).

Βιβλιογραφικές παραπομπές

1. EURL ECVAM Recommendation on Non-Animal-Derived Antibodies <https://ec.europa.eu/jrc/en/publication/eur-scientific-and-technical-research-reports/eurl-ecvam-recommendation-non-animal-derived-antibodies>
2. Non-animal Methods in Science and Regulation <https://ec.europa.eu/jrc/en/publication/eur-scientific-and-technical-research-reports/non-animal-methods-science-and-regulation>
3. Gray A et al. Animal-free alternatives and the antibody iceberg. Nature Biotechnology 2020;38:1234-1241 <https://doi.org/10.1038/s41587-020-0687-9>
4. ECVAM website <https://ec.europa.eu/jrc/en/eurl/ecvam>